

СТАНИВИЩЕ

от проф. д-р Пелагия Михайлова Терзийска, ЮЗУ „Неофит Рилски”

за дисертационен труд на тема: **„Интеграцията на информационните и комуникационни технологии (ИКТ) в обучението и ролята на училищното ръководство в началните и средните специални учебни заведения”**, за получаване на образователната и научна степен „доктор” в Професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика)

Автор: **Георгиос Тегос**

Научни ръководител: **Проф. д-р Неда Балканска**

Настоящото становище е изготвено на основание заповед № РД-38-276/3.06.2024 г на ректора на СУ „Св. Климент Охридски“, както и на решение на научното жури по процедурата.

Общо представяне на процедурата и докторанта

Георгиос Тегос е редовен докторант по професионално направление 1.2. Педагогика (Специална педагогика) в катедра „Специална педагогика“, ФНОИ на СУ „Св.Климент Охридски“.

Процедурата и представеният комплект от документи е съобразен със ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав на Софийски университет.

От 2008 Георгиос Тегос е бакалавър по ИТ приложими в управлението и икономиката. В периода 2012 – 2019 г. отново е студент и завършва нова бакалавърска програма по бизнес мениджмънт (Бизнес ИТ) в Университет Западна Македония, Гърция.

Междувременно през 2014 – 2015 г. като студент в Университет на Никозия получава магистърска степен по „Специално образование“, а три години по-късно и магистърска степен по „Образователно лидерство и управление“ в същия университет.

Полученото образование мотивира Георгиос Тегос да продължи образованието си в ДП „Специална педагогика“ във ФНОИ на СУ „Св.Климент Охридски“ и да реализира изследователска дейност за ролята на училищното ръководство в началните и средните *специални учебни заведения* за интеграцията на информационните и комуникационни технологии в обучението.

Актуалност на тематиката

Интегрирането на ИКТ в управлението на образованието е от решаващо значение, тъй като повишава ефективността и подобрява вземането на решения, базирани на данни. Подобрява достъпа до информация, улеснява разпределянето на ресурсите и мониторинга на представянето на учениците. Разкриването на ролята и мястото на информационните и комуникационни технологии в специалното образование, изследването на предизвикателствата, стоящи пред интегрирането на тези технологии и спецификите на приложението им в специалните училища в началното и средното образователно ниво е актуална и важна задача. Затова дисертационния труд на Георгиос Тегос заслужава особено внимание.

Представяне на труда и оценка на съдържанието

Представеният за рецензиране дисертационен труд включва *195 страници основен текст*, 24 страници литература, 11 страници приложения и на 2 страници са представени формулираните приноси. Трудът е структуриран в увод, четири глави, заключение, литература и три приложения. Онагледен е с 66 таблици и диаграми, представящи резултатите от емпиричното изследване. Литературните източници са 242 на латиница, сред които и такива на гръцки автори.

В увода се аргументира актуалността на избраната тема. Подчертава се необходимостта от задълбочено проучване на проблема за прилагането на ИКТ за повишаване на училищното представяне на ученици със специални образователни потребности, за различни видове бариери пречещи за реализиране на интеграцията на посочените технологии.

Литературният обзор по изследваната проблематика е направен в *първите две глави*. Представят се изследвания, подчертаващи положителната връзка между поведението на ръководителя, ангажираността на персонала и ефективността на училището, както и различни параметри, включително качеството на учителите, изпълнението на програмата и училищния климат, влияещи на развитието на училището. Разглежда се ролята на учителите и ръководството на училището за насърчаване на училищната интеграция чрез създаване на нагласи за приемане на многообразието и улесняване на ученето за всички ученици, включително тези с нарушения. Умело са анализирани различни гледни точки и ресурси за подобряване на учебните резултати за всички ученици в рамките на приобщаваща класна стая, ролята на училищното ръководство за създаването на благоприятен климат за интеграция чрез ефективна комуникация и съвместно вземане на решения от специалистите, учениците и родителите. Акцент се поставя върху открояване на схващания, относно предимства и бариери пред специалното и приобщаващото образование.

Изследвания върху използването на ИКТ в образованието и интеграцията на хора със специални образователни потребности са представени в глава втора, решаващото им значение за осигуряването на приобщаваща и достъпна учебна среда, която да отговаря на разнообразните нужди на всички ученици. Разглежда се проблемът за необходимостта от умения и знания, които трябва да притежават учителите за ефективно интегриране на технологията в преподавателските им практики, което дава възможност за персонализирани учебни преживявания на ученици със специални образователни потребности, за подобряване на ефективността в класната стая и по-добро реализиране на различните им стилове на учене. Анализират се схващания за ефективни стратегии на училищно управление.

Глава 2 и глава 3 представят методологията на изследване, анализа и обобщението на получените резултати. Коректно са конкретизирани цел, въпроси на изследването, задачи, хипотеза, контингент и методи на изследването – структуриран въпросник и експериментална дейност, както и дескриптивни и

индуктивни статистически методи, изпълнявани от статистическата програма SPSS23.0. Експерименталната дейност е насочена към проверка доколко учениците със специални образователни потребности, които използват компютри и ИКТ (Експериментална група), могат да решат своите упражнения с по-малко грешки от тези, които използват традиционния работен лист (Контролна група). Тази практика е успешно тествана преди това (пилотна група).

Участниците са 10 ученици със СОП, ученици от пети клас на „Работилницата за специално професионално обучение в Пирея“ и експерименталната дейност се провежда по време на компютърния час. Използва се приложението „Kahoot“, предлагащо персонализирано, интерактивно и мултисензорно обучение, ангажираност, механика на мотивация, приобщаване, незабавно прозрение и незабавна обратна връзка.

Структурираният въпросник (за изследвано нивото на интеграция на ИКТ е представен на 244 учители, директори и заместник -директори на начални и средни гръцки специални училища) и експерименталната дейност са двата инструмента, използвани за постигане на надежден и валиден резултат.

На базата на анализа на резултатите от анкетното проучване докторант Тегос обобщава, че преподавателите като цяло са положително настроени към използването на ИКТ, но почти половината от тях показват известни колебания. Колебанията са тясно свързани с липсата на обучение.

Участниците, които са обучени по въпроси, свързани с внедряването на ИКТ в преподавателската практика показват по-малко съпротива срещу тяхното интегрирането в ежедневно си преподаване, отколкото тези, които не са. Ръководството на гръцките специални начални и средни училища, засилват и подкрепят до голяма степен усилията на учителите за интегриране на ИКТ в тяхната преподавателска практика, насърчават ги да участват в дейности и състезания, в които се използват ИКТ. Липсата на необходимото логистично оборудване е една от най-големите пречки пред интегрирането на ИКТ.

Проведената експериментална дейност потвърждава хипотезата, че училищното представяне на учениците със СОП е по-добро, когато се използват компютри и ИКТ - допускат по-малко грешки от тези, които работят с традиционния работен лист върху същите упражнения. Обобщава се, че интегрирането на ИКТ в училищната реалност носи значителни ползи както за преподавателите, така и за учениците и се налага необходимостта училищното ръководство да се стреми и работи за премахване на интеграционните бариери чрез осигуряване на необходимото хардуерно оборудване и насърчаване на възможности за обучение на учители.

Преценка на публикациите:

Публикациите са 4 на брой и са по темата на дисертационното изследване.

Автореферат

Авторефератът представя по обобщен начин дисертационния труд. Достатъчно информативно е представено съдържанието по отделните глави. Открити са обобщените изводи, препоръки и приноси на автора.

Приноси:

Приемам посочените от докторант Георгиос Тегос приноси.

Въпрос:

Какви препоръки можете да дадете на учителите за успешното интегриране на информационните и комуникационни технологии в обучението?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Представеният дисертационен труд, разработен от докторант Георгиос Тегос отговаря на изискванията, които се предявяват към разработки за придобиването на образователната и научна степен „доктор”.

На основата на очертаните достойнства на труда, на демонстрираното умение за научно изследване и приносите на автора, давам положителна оценка и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” на Георгиос Тегос в област на висше образование:

1.Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, докторска програма „Специална педагогика“.

Член на научното жури:

25.08.2024 г.

Проф. д-р Пелагия Терзийска